

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior

ASSUMPTE: INFORME JURIDIC EN RELACIÓ A SI LA SUSPENSIÓ CAUTELAR DE LA MILITÀNCIA D'UN PARTIT POLÍTIC PROVOCA L'ESCISSIÓ DEL REGIDOR DEL GRUP POLITIC DE PROCEDÈNCIA.

ANTECEDENTS

Atesa la petició d'informe realitzada en data 30 de juny de 2004 pel Sr. Batle de l'Ajuntament X en relació a si la suspensió cautelar d'un regidor del partit polític amb el qual va concórrer a les eleccions implica la seva expulsió del grup polític de procedència, cal informar el següent:

CONSIDERACIONS JURIDIQUES

Primera.- El Grup Polític no és un òrgan del Municipi, doncs la seva actuació municipal en cap cas s'imputa a l'Ens municipal del qual en forma part. El Tribunal Constitucional els ha qualificat com a " una part d'un òrgan"(STC 42/1985, de 15 de març). En coherència amb això, la doctrina ha sostingut que es tracta d'ens associatius creats pel legislador, que s'encarreguen de complir funcions públiques.

A n'aquest caràcter associatiu es refereix la STS de 8 de febrer de 1994 quan afirma que "la substancial base associativa dels grups polítics, per quant que els seus membres se li uneixen per raó de la identitat de les seves posicions ideològiques, d'actuació política o d'interessos comuns que constitueixen els substrat definidor dels partits polítics...". No obstant això, no hem de confondre Grup Polític amb partit polític atesa l'existència del Grup Mixt i que són els regidors, i no les formacions polítiques a les llistes de les quals són elegits, qui ostenten l'exclusiva titularitat del càrrec públic i qui, en conseqüència, ostenten la representació dels electors.

Segon.- Com a conseqüència del pacte antitransfuguisme, la Llei 57/2003, de 16 de desembre, de Modernització del Govern Local, ha donat una nova redacció a l'article 73.3 de la LRBRL amb el tenor següent: " 3. A efectos de su actuación corporativa, los miembros de las Corporaciones Locales se constituirán en grupos políticos, en la forma y con los derechos y obligaciones que se establezcan con excepción de aquellos que no se integren en el grupo político que constituya la formación electoral por la que fueron elegidos o que abandonen su grupo

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior

de procedencia, que tendrán la consideración de miembros no adscritos....

Cuando la mayoría de los concejales de un grupo político municipal abandonen la formación política que presentó la candidatura por la que concurrieron a las elecciones o sean expulsados de la misma, serán los Concejales que permanezcan en la citada formación política los legítimos integrantes de dicho grupo político a todos los efectos... “

Aquest article impedeix a un regidor que ha abandonat el seu grup polític de procedència passar a formar part del Grup mixt, veient-se per tant, privat dels drets que es reconeixen als membres dels grups polítics. Segons la redacció donada a l'article 73.3 no queda clar si en cas de ser expulsat del partit es pot integrar o no en el grup mixt, pareix, no obstant que l'article es limita als supòsits de no integració voluntària.

Segons el tenor literal de l'article 73.3 LRBRL, que tan sols contempla l'expulsió dels regidors de la formació política amb la qual varen concórrer a les eleccions com a causa d'escissió del grup polític que representa aquesta formació, la suspensió cautelar dels regidors de la seva militància en el partit amb el qual varen concórrer a les eleccions, no impedeix que continuïn essent legítims integrants del grup polític mentre no recaigui resolució definitiva d'expulsió.

Si els expedients disciplinaris es resolen amb l'expulsió dels regidors de la formació política electoral, aquests podran passar a formar part del Grup Mixt o quedar en la situació de no adscrits, segons les previsions contingudes en el ROM. Si el ROM no preveu la possibilitat que els regidors que causin baixa en el Grup puguin integrar-se en el Grup Mixt, haurem d'acudir als articles 23 a 29 del Reglament d'Organització i Funcionament de les Corporacions Locals, que es refereixen al moment de constitució dels Grups Polítics i posa de manifesta la necessitat de què tots els regidors estiguin integrats dintre d'un Grup Polític. El dret de tot regidor d'integrar-se en un Grup Polític forma part de l'estatus propi del seu càrrec i el seu desconeixement vulneraria el dret fonamental de l'article 23 de la CE, situant-lo en una situació de desigualtat en l'exercici de les seves funcions representatives respecte dels restants regidors, per aquest motiu i seguint la doctrina del Tribunal Suprem, pareix que si el ROM preveu l'existència del Grup Mixt i no limita el moment de la seva constitució, els regidors que siguin expulsats de la militància del partit podran integrar-se en el Grup Mixt . És important remarcar que si en lloc de ser expulsats, els regidors del PSOE causessin baixa voluntària segons les previsions de l'article 73.3 passarien obligatòriament a la condició de regidors no adscrits.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior

Tercer.- Cal advertir, que si el ROM estableix un nombre mínim de regidors per a poder constituir Grup Polític i amb posterioritat a la seva constitució aquest es queda reduït a un nombre inferior del mínim exigit, el Grup s'hauria de dissoldre.

CONCLUSIONS

Primera.- L'expulsió del regidor de la formació política que va presentar la candidatura amb la qual va concórrer a les eleccions no provoca la pèrdua del seu càrrec representatiu, doncs, segons la Constitució (art. 6, 23, 68, 69, 70 y 140) el manament representatiu dels electors el rep el candidat i no el partit que el proposa , així el seu cessament en el càrrec sols pot dependre de la voluntat dels electors, titulars dels dret a participar en els assumptes públics. Així ho declara també el Tribunal Constitucional (STC 5/1983, de 4 de febrer, STC 10/1983, de 21 de febrer).

Segona.- Segons el tenor literal de l'article 73.3 de la LRBRL en la nova redacció donada per la Llei 57/2003, de 16 de desembre, de Modernització del Govern Local, la suspensió cautelar dels regidors de la seva militància en el partit amb el qual varen concórrer a les eleccions, no impedeix que continuïn essent legítims integrants del grup polític d'aquesta formació política mentre no recaigui resolució definitiva d'expulsió.

Tercer.- Estableix l'article 73.3 que els regidors que no s'integrin en el grup polític que constitueixi la formació electoral per la qual foren elegits o que abandonin el seu grup de procedència, tindran la consideració de regidors no adscrits, no permetent que formin part del grup mixt. Pareix que aquest article es refereix tan sols als supòsits de no integració voluntària o abandonament i que, per tant, en cas d'expulsió del regidor del grup polític podria integrar-se en el Grup Mixt si el ROM preveu l'existència del Grup Mixt i no limita el moment de la seva constitució.

Quart.- Cal advertir que la regulació legal de l'article 73.3 LRBRL pot vulnerar tot allò establert pel Tribunal Constitucional en relació al manament representatiu i no imperatiu dels regidors i al dret reconegut a l'article 23.1 CE, i contradiu la jurisprudència del Tribunal Suprem en la matèria.

Marratxí, 30 de juny de 2004